



# Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto ympäristöministeriölle hallituksen esityksen luonnoksesta rakentamislaki

Rakentamislain esitysluonnoksessa on kuvattu esityksen tavoitteet ja keskeiset esitykset. Vaikutuksia on arvioitu erilaisille toimijoille, mutta vaikutusarviot jäävät osittain yleiselle tasolle. Esitysluonnos sisältää paljon informaatiota ja viittauksia moniin lähteisiin, mutta esityksen kokonaisuhyötyjä ja -kustannuksia tulisi selventää.

## Esitysluonnoksen keskeisimmät puutteet ja kehittämiskohteet

- i) Esitysluonnoksen perusteella ei saa käsitystä, minkä mittaluokan ilmastotoimia esityksellä tavoitellaan, vaikka esitystä perustellaan vähähiilisyysdellä. Esityksestä tulisi käydä ilmi, millaista vaikutusta tavoitellaan ja millä toimilla erityisesti olisi merkitystä tavoitteiden saavuttamiseksi.
- ii) Esitysluonnoksessa tulisi käsitellä tarkemmin eri vaihtoehtoja tavoitteiden saavuttamiseksi ja myös sitä vaihtoehtoa, että ei tehtäisi mitään. Luonnoksen perusteella on vaikea päätellä, millä perusteilla on päädytty keskeisiin ehdotuksiin.
- iii) Rakennushankkeen päävastuullisen toteuttajan mallin arvioidaan tuovan turvaa kotitalouksille ja rakennushankkeisiin ryhtyville. Esityksessä tulisi kuvata, mitä ongelmia nykytilaan liittyy kotitalouksien tai rakennushankkeisiin ryhtyvien näkökulmasta ja millä tavoin uusi esitys parantaa tilannetta.
- iv) Vaikutuksia kotitalouksiin tulisi konkretisoida. Esityksessä tulisi arvioida suuntaa antavasti vaikutuksia rakentamisen ja asumisen kustannuksiin sekä arvioida hallinnollista työtä, joka aiheutuu esimerkiksi rakennusmateriaalien ja purkumateriaalien luetteloinnista.
- v) Esityksen vaikutuksia rakennusyritysten kokonaiskustannusten tasoon tulisi arvioida karkealla tasolla.
- vi) Esityksessä tulisi käsitellä tarkemmin rakentamisen lupajärjestelmän digitalisointiin ja henkilötietojen käsittelyyn liittyviä turvallisuusvaikutuksia ja riskejä, että tietoja voitaisiin käyttää vahingollisesti.



- vii) Esityksestä olisi voinut olla perusteltua pitää uusi lausuntokierros, koska maankäytön poistaminen esityksestä muuttaa rakentamislain perusasetelmaa olennaisesti.

## 1. Hallituksen esitysluonnoksen keskeinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi rakentamislaki. Voimassa olevaa maankäyttö- ja rakennuslakia muutettaisiin kumoamalla siitä rakentamista koskevat luvut. Uudella rakentamislakilla parannettaisiin sääntelyn vaikuttavuutta erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi, kiertotalouden edistämiseksi sekä rakentamisen päätösten ja tietosisällön valtakunnallisen digitaalisuuden mahdollistamiseksi. Päävastuullisen toteuttajan vastuuta koskevalla uudella säännöksellä tähdättäisiin rakennushankkeen laadukkaaseen toteutukseen. Rakentamiseksi tarvittavien lupien rajausta täsmennettäisiin ja lupavelvoitetta supistettaisiin.

Rakennuslupa ja toimenpidelupa korvattaisiin yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla. Lupaa edellyttävien rakentamishankkeiden kynnystä nostettaisiin. Rakentamislupavaiheessa raportoitaisiin ilmastaselvityksellä rakennuksen vähähiilisyys käyttäen hyväksi rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmää ja kansallista päästötietokantaa. Kiertotaloutta edistettäisiin korostamalla rakennukselta vaadittavia elinkaariominaisuuksia. Rakennus- ja purkumateriaalien hyödyntämistä vahvistettaisiin purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksellä.

Valtakunnallisen rakennetun ympäristön digitaalisen tietojärjestelmän aikaansaamiseksi lupaprosessi perustuisi tietomalleihin. Suunnitteluvaiheen suunnitelmamalli mahdollistaisi myös lisätyn todellisuuden käyttämistä rakentamislupien yhteydessä. Loppukatselmuksen yhteydessä luovutettava toteumamalli antaisi perustan luotettavalle digitaaliselle tallennukselle sekä rakennetun ympäristön ajantasaiselle tietojärjestelmälle, jota voitaisiin hyödyntää rakennuksen korjaus- ja muutostöissä.

Tietomallimuotoisella suunnittelulla ja yhtenäisillä tiedon rakenteilla vastattaisiin yhteiskunnan tarpeisiin saada tietoaineistot hyödynnettäviksi ja eri prosessien pohjatiedoksi. Yhteisillä kansainvälisiin standardeihin pohjautuvilla tiedon rakenteilla mahdollistetaan ketterä järjestelmäkehittäminen ja toimittajariippumattomuus. Tietomallipohjainen rakennustieto yhdessä rakentamisluvituksessa annettavien pysyvien rakennus- ja huoneistotunnusten kanssa luo perustan valtakunnalliselle tietoturvaliselle rakennustiedon tiedonhallinnalle.

Suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaatimusluokat muutettaisiin vastaamaan paremmin käytäntöä. Ympäristöministeriön valtuuttama toimielin tutkisi suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyyden, kun kysymyksessä on tavanomainen, vaativa, erittäin vaativa tai poikkeuksellisen vaativa tehtävä. Pätevyysvaatimusten tulkinta yhtenäistyisi eikä paikallisen lupaviranomaisen olisi enää tarvetta arvioida todistuksilla osoitettua ja rekisteröityä pätevyyttä. Lupaviranomainen voisi kuitenkin edelleen ottaa kantaa yksittäisen hankkeen erityispiirteisiin henkilön kelpoisuuden kannalta.



Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi rakennuksen energiatodistuksesta annettua lakia, pelastuslakia, asuntokauppalakia, sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia, jätelakia, rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla sekä automaatio- ja ohjausjärjestelmillä annettua lakia, uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annettua lakia, rakennusperinnön suojelemisesta annettua lakia, kiinteistönmuodostamislakia, kiinteistörekisterilakia, maa-ainelakia, ulkoilulakia, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia, ratalakia, viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettua lakia, rikoslakia ja eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annettua lakia.

Rakentamislakia on valmisteltu osana maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön kokonaisuudistusta. Lausuntokierroksen jälkeen on päätetty edetä valmistelussa rakentamisen osa-alueen käsittävällä rakentamislakilla sekä muuttaa maankäyttö- ja rakennuslakia siten, että sen nimike muuttuu alueidenkäyttölakiksi ja laista kumotaan rakentamista koskevat asiat sekä lisätään viittaukset rakentamislakiin.

## 2. Arvio hallituksen esitysluonnoksesta ja vaikutusarvioinneista

### 2.1 Yleiset huomiot

**Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksessa on kuvattu esityksen taustasyitä lain muuttamiseksi ja asiaa koskevaa valmistelua. Esityksen perusteella saa käsityksen esityksen tavoitteista ja keskeisistä ehdotuksista.

**Arviointineuvoston näkemyksen mukaan** esitysluonnos sisältää runsaasti informaatiota, sitä on luonnoksen kuvauksen perusteella valmisteltu monipuolisesti ja vaikutusten arvioinnissa on käytetty runsaasti erilaisia lähteitä. Esitys on kuitenkin sirpalemainen, josta on työlästä erottaa esityksen tärkeimmät muutokset ja vaikutukset vähemmän tärkeistä. Tähän vaikuttaa määrällisten arvioiden vähäisyys. Esityksessä voisi tuoda paremmin esiin olennaisimmat ehdotukset, joilla on erityistä merkitystä. Tiivistelmät, taulukot tai kaaviot voisivat havainnollistaa esitystä.

Esitysluonnoksessa on käsitelty hajanaisesti ja melko ohuesti vaihtoehtoja tavoitteisiin pääsemiseksi sekä niihin liittyviä hyötyjä ja kielteisiä näkökulmia. **Arviointineuvosto katsoo**, että vaihtoehtojen kokonaisuudesta on vaikea saada riittävää käsitystä, eikä esitysluonnoksessa perustella, miten valittuihin vaihtoehtoihin on päädytty. Tästä poikkeuksena on rakennushankkeen päävastuullisen toteuttajan malli, joka on tullut suoraan hallitusohjelmasta, jolloin virkamiesvalmistelulla on ollut hyvin rajoitettu liikkumavara esityksen toteuttamiseksi. Lisäksi rakentamisen ohjauksen ja lupajärjestelmän osalta annetaan epäsuorasti ymmärtää, että avoimesti kommentoitavana olleen kyselyn perusteella on päädytty valittuun vaihtoehtoon.



**Arviointineuvosto pitää tärkeänä**, että esityksessä kuvattaisiin selkeästi muita vaihtoehtoja sekä sitä vaihtoehtoa, että ei tehtäisi mitään muutoksia: Miten esimerkiksi vähähiilisyys kehittyisi nykytrendin perusteella rakentamisessa ja asumisessa, jos mitään ei tehtäisi? Entä voitaisiinko esimerkiksi haittaveroilla tai muilla ohjauskeinoilla ohjata kotitalouksia ja yrityksiä valitsemaan ilmastomyönteisiä ratkaisuja ilman sääntelytakkaa sisältäviä raportointivelvollisuuksia? Lisäksi poikkeukset ja raja-arvot raportointivelvollisuuksissa tms. voivat kannustaa toimimaan juuri raja-arvon alapuolella tai niiden ulkopuolella, jolloin voi syntyä koko yhteiskunnan kannalta hyvinvointitappiota.

**Arviointineuvosto pitää myönteisenä**, että esitysluonnoksessa on kuvattu selkeästi ja napakasti osin kriittistäkin palautetta esitysluonnoksesta. Esityksessä tulisi kuitenkin kuvata kootusti esitykseen tehdyt muutokset lausuntokierroksen jälkeen. Esityksestä olisi voinut olla perusteltua pitää myös uusi lausuntokierros, koska maankäytön poistaminen esityksestä muuttaa rakentamislain perusasetelmaa olennaisesti.

**Arviointineuvosto katsoo**, että esityksessä on käsitelty melko laajasti muiden maiden lainsäädäntöä ja käytäntöjä rakentamisella. Esitysluonnoksessa mainitaan, että Euroopan maiden välillä on eroavaisuuksia rakentamisen lainsäädännössä erilaisten historiallisten polkuriippuvuuksien ja oikeus- ja hallintokulttuurien vuoksi. Esitysluonnoksen perusteella jää epäselväksi, onko muiden maiden kokemuksia ollut mahdollista hyödyntää tässä esityksessä.

**Arviointineuvosto katsoo**, että vaikutusarvioita koskevassa luvussa on paikoin muuta kuin varsinaista vaikutusten arviointia koskevaa tekstiä. Nämä tekstit tulisi siirtää muualle.

## 2.2 Taloudelliset vaikutukset

### 2.2.1 Vaikutukset kansantalouteen

**Arviointineuvosto pitää myönteisenä**, että esitysluonnoksessa on kuvattu rakennussektorin merkitystä kansantaloudessa ja tuotu esiin euromääräisiä arvioita esimerkiksi rakennetun ympäristön kunnossapidon laiminlyönnin kustannuksista. Lisäksi esitysluonnoksessa on arvioitu myönteisiä vaikutuksia vähähiilisten rakennusmateriaalien vientipotentialiin, kiertotalouteen, käytettyjen rakennustuotteiden markkinoihin, rakennusalan tuottavuuteen ja rakentamisen laatuun. Lisäksi on arvioitu ilmastaselvitysten kustannusten vuosittaista kokoluokkaa.

**Arviointineuvosto pitää ymmärrettävänä**, että kansantaloudellisia vaikutuksia on vaikea arvioida kovin tarkasti etukäteen. **Arviointineuvoston näkemyksen mukaan** myönteiset kansantaloudelliset vaikutukset voivat kuitenkin olla suhteellisen merkittäviä, joten niitä voisi kirkastaa esityksessä. Esimerkiksi digitaalisen rakennetun ympäristön rekisterin ja tietöalustan välittömäksi hyötypotentialiksi arvioidaan satoja miljoonia euroja vuodessa ja rakentamisen kiertotalouden liikevaihto voisi nousta samoille lukemille. Esityksessä voisi arvioida ovatko muut myönteiset vaikutukset samassa mittaluokassa ja mitä epävarmuuksia niihin liittyy.



## 2.2.2 Vaikutukset julkiseen talouteen

Esitysluonnoksessa on kuvattu kunnille ja valtiolle aiheutuvia kustannuksia mm. rakennus- ja purkumateriaalirekisteristä ja uusista korvausvelvollisuuksista rakennusten suojelutapauksissa. Säästöjä arvioidaan syntyvän etenkin julkisen sektorin kiinteistöomaisuuden hallinnoinnin tehostumisesta, jonka arvioidaan säästävän satoja miljoonia euroja vuosittain. Myös parempikuntoisista taloista syntyvät myönteiset terveysvaikutukset mainitaan.

**Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksessa on nostettu esiin olennaisia vaikutuksia, mutta esityksessä voisi kirkastaa, ovatko vaikutukset julkiselle taloudelle voittopuolisesti myönteisiä kustannuksiin verraten.

## 2.2.3 Vaikutukset yrityksiin

Esitysluonnoksessa on tunnistettu vaikutuksia eri aloilla toimiville yrityksille. Vaikutusten arvioidaan olevan merkittäviä, tuottavuutta kohentavia ja uusien innovaatioiden syntymistä tukevia. Esityksen arvioidaan aiheuttavan lyhyellä aikavälillä kustannuksia, mutta pidemmällä aikavälillä arvioidaan syntyvän säästöjä ja mahdollisuuksia esimerkiksi vähähiilisten tuotteiden vientiin. Esitysluonnoksessa on arvioitu myös vaikutuksia alan kilpailuun.

**Arviointineuvosto pitää myönteisenä**, että esityksessä on noteerattu kilpailuvaikutukset sekä tunnistettu myönteisiä liiketoimintamahdollisuuksia eri aloilla toimiville yrityksille. Esityksessä on myös kuvattu rakennusalan toimintaa ja kannusteita vähähiilisyiden edistämiseksi.

**Arviointineuvosto katsoo**, että rakennussektorille aiheutuvia kokonaiskustannuksia tulisi kuvata esityksessä. Esitysluonnoksessa on mainittu joitakin yksittäisiä summia ja prosenttiosuuksia, mutta kokonaisuus ei aivan hahmotu esityksestä. Esitysluonnoksessa mainitaan, että määrällisten arviointien tekemistä on vaikeuttanut mm. rakennussektorin liikesalaisuutta koskevat seikat, mikä on ymmärrettävää. Esitysluonnoksessa voisi silti yrittää arvioida vaihteluvälillä esimerkiksi lyhyellä aikavälillä syntyvien kustannusten mittaluokkaa tai prosenttiosuutta kokonaiskustannuksista.

**Arviointineuvosto katsoo**, että esityksessä tulisi tarkentaa vaikutuksia siitä, että päävastuullinen toteuttaja vastaa rakentamisen kokonaisuudesta ja laadusta. Esitysluonnoksen perusteella ehdotus voi käytännössä aiheuttaa markkinoillepääsyn esteen ja kilpailuetua tietyille yrityksille, kun kaikilla yrityksillä ei ole mahdollisuutta ottaa päävastuullisen toteuttajan roolia. Millaisia sopimusoikeudellisia vaikutuksia aiheutuu rakennussektorille päävastuullisen toteuttajan mallista?

## 2.2.4 Vaikutukset kotitalouksiin

Esitysluonnoksen mukaan vaikutukset kotitalouksille jäävät vähäisiksi; kustannuksia arvioidaan syntyvän lyhyellä aikavälillä, mutta pidemmällä aikavälillä arvioidaan saatavan säästöjä. Lupakynnyksen nousemisen tuo säästöjä rakennuslupakustannusten vähentyessä. Myös rakennusten digitaaliset käyttö- ja huolto-ohjeet



tuovat säästöjä huoltokustannusten vähentyessä. Rakentamisen vastuiden selkiytyminen tuo turvaa rakennuttajille.

**Arviointineuvosto katsoo**, että esityksessä on kuvattu monia olennaisia vaikutuksia kotitalouksien näkökulmasta. Vaikutuksia voisi kuitenkin konkretisoida esimerkiksi omakotitalon rakennuttajalle, kuinka paljon muutokset voisivat lisätä rakentamisen kokonaiskustannuksia ja toisaalta tuoda säästöjä asumiskustannuksissa. Esitysluonnoksessa on jo mainittu hiilijalanjäljen laskennan kustannusten olevan satoja euroja. Missä mittaluokassa muut muutokset voisivat olla?

**Arviointineuvosto katsoo**, että esityksessä tulisi arvioida epäsuoria vaikutuksia rakentamisen ja asumisen kustannuksiin. Esimerkiksi päävastuullisen toteuttajamallin epäsuoria vaikutuksia rakentamiskustannuksiin voisi arvioida yleisellä tasolla. Lisäksi esitys voi lisätä riskiä, että rakennuslupien ulkopuolelle jääviä rakennuksia rakennetaan vastoin rakennusmääräyksiä, jolloin kotitalouden kustannukset voivat lopulta kasvaa.

**Arviointineuvosto katsoo**, että esityksessä voisi ylipäättään selvemmin todeta, että hallinnon kustannukset valuvat kotitalouksien ja yritysten maksettaviksi. Myös yritysten kasvavat kustannukset voivat siirtyä kotitalouksille riippuen markkinatilanteesta.

**Arviointineuvosto kiinnittää huomiota** sääntelytaakkaan, joka muodostuu esimerkiksi rakennusmateriaalien ja purkumateriaalien luetteloinnista sekä rakennuslupaan liitettävistä monista dokumenteista. Ehdotukset eivät vaikuttaisi sujuvoittavan prosesseja, mikä on esityksen yksi tavoite. Esitysluonnoksessa kerrotaan, että materiaalilaskenta tapahtuu suunnittelijan toimesta, mutta ei sitä, ovatko kaikki kohteet sellaisia, joissa suunnittelija pystyy tekemään laskennan. Tällöin luettelointi jäisi todennäköisesti rakennuttajan tehtäväksi. Esityksessä mainitaan, että näistä teknisistä seikoista tullaan antamaan myöhemmin asetustasoista sääntelyä. Tässä vaiheessa tulisi silti olla jokin käsitys, kuinka paljon aikaa suurin piirtein kuluisi esimerkiksi materiaalilaskentaan ja purkumateriaalien erittelyyn ja sen jälkeen tietojen toimittamiseen ja päivittämiseen viranomaisille. Lisäksi voisi esittää suuntaa antavan arvioin vuosittain tehtävien raporttien tms. määrästä.

## 2.3 Ympäristövaikutukset

Esitysluonnoksen mukaan myönteisiä ilmastovaikutuksia syntyisi, kun rakennukset muuttuisivat vähähiilisemmiksi, rakennusten purkamistarve vähentyisi, rakennusosien kierrätys lisääntyisi, neitseellisten luonnonvarojen käyttö vähenisi ja rakennusten energiankulutus supistuisi.

**Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksessa on kuvattu hyvin rakentamisen ja ilmastovaikutusten vaikutusmekanismeja, mutta kuvauksen perusteella ei pysty päättelemään, minkä mittaluokan ilmastovaikutuksia esityksellä haetaan ja mistä keskeisimmät hyödyt voitaisiin saada. Esitystä perustellaan vähähiilisytydellä, koska rakentaminen, rakennusten lämmitys ja sähkönkäyttö aiheuttavat yli kolmanneksen



Suomen kasvihuonepäästöistä. Esityksestä tulisi käydä ilmi, millaista vaikutusta tällä esityksellä tavoitellaan ja millä toimilla on etenkin merkitystä tavoitteen saavuttamiseksi.

**Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksessa tulisi arvioida vaikutuksia ympäristöön ja maisemaan kokonaisuutena, kun osa rakennuksista jää lupakynnyksen alapuolelle.

## 2.4 Viranomaisvaikutukset

**Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksessa on arvioitu osin melko tarkastikin muutoksia viranomaisten henkilötyövuosissa ja työtehtävissä. Esitysluonnoksen perusteella jää kuitenkin epäselväksi, onko uusien velvollisuuksien ja vähentyvien tehtävien muutos henkilötyövuosissa joksikin neutraali.

**Arviointineuvosto kiinnittää huomiota**, että rakentamisen lupakynnyksen nostaminen voi aiheuttaa painetta viranomaisten jälkivalvontaan. Esityksessä voisi arvioida karkealla tasolla, missä määrin ilman lupaa rakennettavia rakennuksia valvotaan jälkikäteen ja mitä muutos tarkoittaa valvontaviranomaisille.

## 2.5 Yhteiskunnalliset vaikutukset

**Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksessa tulisi konkretisoida, miten päävastuullisen toteuttajan malli tuo turvaa kotitalouksille. Miten esimerkiksi omakotitalon rakennuttajan tilanne eroaa nyt ja tulevaisuudessa, kun päävastuullinen toteuttaja ottaa vastuun rakentamisen kokonaisuudesta? Esityksessä tulisi kuvailla, millaisia ongelmia nykytila sisältää ja miten rakennuttajan kuluttajansuoja paranee.

**Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksessa on käsitelty melko ohuesti vaikutuksia asumiseen ja rakennuskantaan yleisellä tasolla. Rakennuslupaan liittyvien erilaisten dokumenttien kerääminen ja materiaali- ja rakennusjäteselvitykset aiheuttavat sääntelytaakkaa. Esityksessä tulisi arvioida, voiko esitys nostaa esimerkiksi omakotitalojen rakentamisen kynnystä. Entä voivatko purkujäteselvitykset viivyttää purkamista vaativien talojen purkamista, jos jäteselvityksen kynnyks jää kovin alhaiseksi?

Esityksessä on kuvattu rakentamisen lupajärjestelmän digitalisointiin ja henkilötietojen käsittelyyn liittyviä seikkoja. **Arviointineuvosto pitää tärkeänä**, että tässä esityksessä ja henkilötietojen käsittelystä tarkemmin säädettävässä rakennetun ympäristön tietojärjestelmä -hankkeessa arvioidaan tarkemmin turvallisuusvaikutuksia ja riskejä, että tietoja voitaisiin käyttää vahingollisesti.

**Arviointineuvosto kiinnittää huomiota**, että rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käytännön toteutus voi sisältää riskejä, joita tulisi käsitellä esityksessä.

**Arviointineuvosto katsoo**, että esityksessä tulisi arvioida sopimusvapauteen liittyviä seikkoja, kun päävastuullinen toteuttaja vastaa rakentamisen kokonaisuudesta ja laadusta.



**Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksessa ei ole kiinnitetty huomiota yhdenvertaisuusvaikutuksiin. Esitysluonnoksen perusteella monet palvelut digitalisoidaan, jolloin esimerkiksi ikääntyneiden ihmisten voi olla vaikea käyttää näitä palveluja. Esityksessä tulisi arvioida, onko kaikilla kansalaisilla yhtäläiset mahdollisuudet hoitaa asioita viranomaisten kanssa.

### 3. Lainsäädännön arviointineuvoston lausuma

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto on annettu rakentamislakia koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta (YM014:00/2018), jonka ympäristöministeriö toimitti arviointineuvoston käyttöön sähköpostitse 13.5.2022. Lausunto on julkinen.

**Arviointineuvosto katsoo**, että hallituksen esitysluonnos noudattaa osittain säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjetta. Arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnosta korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

**Helsingissä 8. kesäkuuta 2022**

**Leila Kostianen**

**Lainsäädännön arviointineuvoston puheenjohtaja**

**Meri Virolainen**

**Arviointineuvos, arviointineuvoston sihteeri**

#### **Yhteystiedot:**

Valtioneuvoston kanslia  
PL 23, 00023 Valtioneuvosto  
vnk.fi  
p. 0295 16001





## Liite 1 Arviointineuvoston käyttämät standardilausumat

1. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvostolla on vain vähäisiä lisäysehdotuksia esitysluonnokseen.
  2. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos vastaa pääosin säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjetta. Arviointineuvosto suosittelee, että hallituksen esitystä täydennetään neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.
  3. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa osittain säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjetta. Arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnosta korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.
  4. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos on puutteellinen säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjeen näkökulmasta. Esitysluonnosta tulee korjata neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.
  5. Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on merkittäviä puutteita. Esitysluonnoksen pohjalta ei todennäköisesti pysty muodostamaan riittävää ja perusteltua käsitystä esityksestä, eikä sen taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Ilman puutteellisuuksien korjaamista on vakavasti harkittava, voiko esityksen antaa eduskunnan käsiteltäväksi. \*
- \* Viimeinen virke voidaan jättää pois niissä tilanteissa, kun esitystä ei käytännössä voida vetää pois.